

คิดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการศึกษา

ธนู แฝงสีคำ¹¹ และ อาณาจักร สุทธยาน¹²

การถ่ายทอดและปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจให้เป็นพลเมืองดีมีความสำคัญ และความเร็วและแรงของเทคโนโลยี Disrupt วัฒนธรรมไทย

ประเทศไทยมีความเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นทางด้านวัฒนธรรมและศิลปวัฒนธรรมมาอย่างยาวนาน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากคนทั่วโลกมาแล้ว แต่เมื่อโลกเปลี่ยนไปตามกาลเวลาสังคมรับเอาเทคโนโลยี (IT.) เข้ามาจึงเปลี่ยน แปลงวิถีชีวิตคนไทยทั้งในด้านความเป็นอยู่ ทัศนคติ นิสัยใจคอและวิถีชีวิตอื่นๆอย่างรวดเร็ว เราจะพบเห็นคนก้าวร้าว ใจร้อนหัวร้อนเห็นแก่ตัวบ่อยขึ้น ความมีวินัยในเรื่องต่างๆหาได้น้อยลงไป ปัญหาที่เกิดขึ้นเช่นนี้ได้รับการส่งผลกระทบต่อระยะเวลาเรื่อยๆทำให้หลายอย่างทางวัฒนธรรมไทยเปลี่ยนแปลงไป เปรียบเทียบ ดังบทละครเรื่อง“รักแรกพบ”ที่ตัวละครชื่อนายพิท(พิริยะ) เดินทางกลับไปในอดีตสมัยรัชกาลที่6 (พ.ศ.2463) ผู้คนนิสัยใจคอ การใช้ชีวิตแตกต่างจากยุคปัจจุบัน 2563 อย่างมาก จนเกิดวิกฤติซอกทางวัฒนธรรม หลายคำพูดที่ ผู้ชมขำ..หิๆ และมีต้องสะดุดใจบ้าง แต่หลายสิ่งยังปรากฏเตือนความมีเอกลักษณ์ความเป็นไทยสืบต่อเนื่องมาเช่น การเทิดทูนพระเจ้าอยู่หัว การเคารพผู้ใหญ่ การพูดจาไม่วุ่นวาย การนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (การทรงเจ้ากัมี การโบ้หวยกัมี) เป็นตัวอย่างหนึ่งที่พบเห็นได้จากละครโทรทัศน์ สะท้อนรากเหง้าทางวัฒนธรรมของเรามีสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน แต่ทว่าการรุกเข้ามาของเทคโนโลยีสมัยใหม่กำลังทำให้วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีผลต่อความมีวินัยของคนในชาติลดลง

การศึกษามีบทบาทในการกล่อมเกลารวมและสร้างเสริมนิสัยใจคอคนไทย

จำได้ไหมครับสมัยเด็กๆการศึกษาไทยมีหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองดีและวิชาศีลธรรม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ทำให้คนไทยเป็นไท ดังนั้นจึงขอทบทวนความรุ่งเรืองในด้าน การดำรงชีพของคนไทยว่าเดิมอยู่กันอย่างไรจึงมีความสุขมีการศึกษามีหลักสูตรการเรียนการสอนอะไรที่ช่วยปลูกความคิดให้คนไทยมีน้ำใจ มีความรักสามัคคี และมีความเอื้ออาทรต่อกัน(ท่านที่มีอายุปัจจุบัน ช่วง50ปีคงไม่ลืม) วิชาที่จะกล่าวถึงดังนี้

1. วิชาหน้าที่พลเมือง: ที่มุ่งเน้นความเป็นพลเมืองดีบนพื้นฐานหน้าที่และสิทธิของคนไทยต่อบิดามารดา ผู้มีพระคุณ รวมถึงบุคคลอื่นๆ ส่วนรวมและประเทศด้วยทั้งในด้านวัฒนธรรม วิชาศีลธรรม กฎหมายจริยธรรม และการดำรงชีวิตแบบพอเพียงลำดับต่อไป หน้าที่พลเมืองดีสอนคนให้เป็นคน ยกตัวอย่าง

¹¹ อดีตแรงงานจังหวัดพิษณุโลก และอดีตจัดหางานจังหวัดพิจิตร ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง เลยและบุรีรัมย์

¹² หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรมการจัดหางาน พุทธศักราช พ.ศ. 2559 - 2560

ผู้อำนวยการประจำสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ.2558

อนุกรรมการไทยนิยมยั่งยืนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ 5 จังหวัดภาคกลาง (สุพรรณบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี นครปฐม) พ.ศ.2561-2562

ประเด็นที่ควรร่วมกันหาคำตอบแบบวิถีชีวิตไทยๆคือ “หน้าที่อะไรบ้าง”ได้แก่ หน้าที่ของบิดา มารดา ครอบครัว...? หน้าที่ของลูกต่อพ่อแม่? หน้าที่ของครู และลูกศิษย์..? หน้าที่คนในการใช้รถใช้ถนน...? หน้าที่ในอาชีพของตนต่อลูกค้า/ประชาชน..? หน้าที่ของประชาชนต่อชาติ ต่อศาสนา ต่อสถาบัน..?และอื่นๆอีกมากมายที่ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก

อีกตัวอย่างหนึ่งคือในวิกฤติโควิด19 เราจะนึกได้ออกง่ายขึ้นว่า หมอ พยาบาล ประชาชน ผู้ประกอบการแต่ละคนมีหน้าที่อะไร อย่างไรบ้าง..? ฯลฯ ดังนั้นในเรื่องแรกนี้ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะเชิงนโยบาย และการปฏิบัติให้ท่านผู้มีอำนาจบริหาร/จัดการการศึกษาในปัจจุบัน ควรทบทวนปรับปรุงหลักสูตรให้กลับมา โดยเพิ่มเติม หรือบรรจุการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองดี และวิชาศีลธรรมอีกครั้งโดย

1.1 สอนและน้อมนำปรัชญาการดำรงชีวิตแบบพอเพียงมาปลูกฝังให้คนไทยเป็นคนดีในสังคม มีความรับผิดชอบ ความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันตน การให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆเพื่อให้คนไทยสามารถเอาชีวิตรอดได้

1.2 เนื้อหาวิชาศีลธรรมให้ได้เรียนรู้ทั้งในด้านการนำหลักศีลและธรรมะของศาสนาที่แท้จริง เพื่อนำมาปฏิบัติโดยลด ละ เลิกอบายมุขสิ่งที่จะชักนำไปสู่สิ่งที่เสียหาย ความเสื่อมต่างๆ หลักอริยสัจสี่ในการเข้าใจทุกข์ สาเหตุ หนทางและแนวทางพ้นทุกข์

2. วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย: เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของชาติไทยที่บรรพบุรุษได้สั่งสมด้วยความยากลำบาก ยอมสละชีวิตเลือดเนื้อ คนที่รัก ด้วยความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดี เพื่อรักษาความเป็นชาติไทยอันที่ควรรักเทิดทูลและหวงแหนไว้ให้ลูกหลานอยู่อย่างมีอิสระเป็นไทตลอดมา (ในขณะที่ประเทศรอบบ้านไทยต้องตกเป็นเมืองขึ้น ถูกคนชาติอื่นมาปกครองกอบโกยประโยชน์ไป)

3. วิชาภูมิศาสตร์: การรักษาทรัพยากร ธรรมชาติ เพื่อเราจะได้เรียนรู้จริงจนถึงสุวรรณภูมิ ดินแดนแห่งอารยธรรมโบราณทางตะวันออกของโลกอาจเทียบได้กับความรุ่งเรืองยุคเมโสโปเตเมีย และทำเลที่ตั้งสำคัญที่สามารถเชื่อมโยงโลกตะวันออกและตะวันตกอย่างสำคัญทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ภูมิศาสตร์ที่เราเริ่มที่ดั่งที่อุดมสมบูรณ์ดังคำกล่าวที่ว่า “มีทรัพย์ในดิน มีสินในน้ำ” “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” หากจะดูจากภูมิประเทศแล้ว ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติไม่รุนแรง เช่นพายุมรสุมไม่รุนแรง เนื่องจากมีภูเขาในเวียดนาม ลาว กัมพูชา สูงตระหง่าน ยาวเหยียด หลายชั้น ดังกำแพงขวางทางกันไว้ให้ กว่า ภัยพิบัติจะถึงประเทศไทยก็อ่อนกำลังลงเสียแล้ว ภูมิประเทศอันมีที่ตั้งอันเป็นอวจรูมยงคณนี้สร้างสมดุลและคงไว้แห่งความอุดมสมบูรณ์แก่พืชพรรณและสรรพสิ่งมีชีวิตให้ยั่งยืนสืบมา

บทสรุป หลักสูตร ครู และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นหัวใจที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนซึ่งเป็นอดีตครู อดีตผู้บริหารงานด้านแรงงานมากกว่า 35 ปีที่ต้องการเห็นสิ่งดีๆของไทยได้กลับมาเฟื่องฟูได้อีก โดยเสนอแนะ

1. ให้มีการฟื้นฟูและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาไทย โดยนักวิชาการศึกษาไทยจริงๆที่มีความรู้จริงๆ(มิใช่ นักวิชาการหัวนอกที่ลอกฝรั่ง)ให้กับลูกหลานไทยสามารถเก่งพอ ดีพอ รู้การเปลี่ยนแปลงต่างๆต่างๆได้อย่างเท่าทันถึงแม้ว่านักวิชาการยุคปัจจุบันที่จบจากต่างประเทศจะมองว่าเชย เป็นเรื่องเก่า แต่ผู้เขียนยืนยันได้ว่า สิ่งที่ยิ่งยงทำให้ประเทศไทยเป็นไทได้ทุกวันนี้อย่างมั่นคง

2. ควรจัดทำหลักสูตรให้คุณครูเรียนและสามารถถ่ายทอดได้จากการ ปฏิบัติเป็นตัวอย่าง ตั้งแต่คุณครูระดับอนุบาลไปจนถึงอาจารย์ระดับปริญญา เพื่อให้คุณครูและผู้ใหญ่ทำหน้าที่พลเมืองดี รักษา ศีลธรรมเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมแก่ลูกหลานไทย

3. ควรเพิ่มเติมข้อดีข้อเสียการใช้ Social Media ที่คนไทยใช้โทรศัพท์มือถือได้อย่าง เหมาะสม มีการตรวจสอบ/ลดการโฆษณาชวนเชื่อให้ซื้อสินค้า เป็นความสะดวกสบายเกินสมควร ว่าผลให้คน ไทยขาดวินัยการบริโภค โดยจ่าย 24 ชั่วโมงจนขาดวินัยการออมที่ดี เกิดผลร้ายการขาดรายได้มาใช้จ่าย หนี้สินครัวเรือนจำนวนมาก จึงเป็นความยากจนสะสมที่สร้างจากตนเองสาเหตุอันมาจากสื่อนำเสนอ ความคิดเหล่านี้